

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. WINCENTEGO WITOSA
W WOLI BATORSKIEJ**

***WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z JĘZYKA POLSKIEGO
W KLASACH SZÓSTYCH***

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE OCENY

KLASA 6

- Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.
- Na ocenę śródroczną obowiązują wymagania dotyczące treści zrealizowanych w pierwszym półroczu.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
- opowiada, jak rozumie przeczytany tekst, - dostrzega ważne informacje w utworze, – wymienia elementy świata przedstawionego, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, – rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – rozpoznaje dialog i monolog, -definiuje pojęcia: <i>mit, przypowieść, opowiadanie, powieść, nowela,</i> – wie, czym jest tekst popularnonaukowy.	-spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - wypowiada się na temat przeczytanego utworu, - określa temat i główną myśl utworu, - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, —określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – wymienia odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy – wyszukuje w tekście określone informacje,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wyjaśnia elementy świata przedstawionego utworu, – rozróżnia odmiany opowiadania i powieści, – rozpoznaje elementy budowy utworu – puentę, – opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, – wskazuje dialog w utworze – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa,	-spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich, – uzasadnia przynależność utworu do odmiany opowiadania i powieści, – rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – analizuje relacje łączące bohaterów utworu, – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu,	-spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: -funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich, – porównuje elementy świata przedstawionego z różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju, gatunku literackiego i odmiany opowiadania / powieści, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
-zna pojęcia: narrator, narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa – mówi, kim jest osoba mówiąca w wierszu, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – wie, czym są <i>rym</i>, <i>wers</i>, <i>refren</i>, <i>strofa</i>, –wymienia nazwy środków artystycznych: <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i>, <i>wyraz dźwiękonaśladowczy</i>, <i>uosobienie</i>, <i>apostrofa</i>, <i>zdrobnienie</i>, <i>zgrubienie</i>, <i>pytanie retoryczne</i>, <i>powtórzenie</i>, –nazywa elementy budowy utworu: tytuł, –rozpoznaje obraz poetycki, –zna pojęcia:wiersz biały, pieśń, piosenka patriotyczna.	– rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, - odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego –odróżnia fabułę od akcji, –rozpoznaje wątki poboczne, –wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, –tworzy interpretację utworu (przekład intersemiotyczny), –odróżnia dialog od monologu, –wymienia cechy tekstu popularnonaukowego, – przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, – z pomocą nauczyciela rozpoznaje poznane środki artystyczne, – określa nastrój wiersza, – wyjaśnia, co to jest wiersz biały, – rozpoznaje utwór liryczny jako pieśń, piosenkę patriotyczną.	– omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – odróżnia fakt od opinii, - interpretuje znaczenie niedosłowne tekstu, – wyjaśnia, na czym polegają różnice między dialogiem a monologiem, –stosuje słownictwo związane z prasą. – określa temat wiersza, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, – rozpoznaje w wierszu poznane środki poetyckie, – wymienia cechy pieśni,	– odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – omawia wątek poboczny, – porównuje doświadczenia bohaterów czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, – dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej. – uzasadnia własne rozumienie utworu, -rozpoznaje funkcje środków stylistycznych, – odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – interpretuje obrazy poetyckie, -udowadnia, że utwór ma cechy wiersza białego, – rozpoznaje konkretne cechy pieśni, w danym utworze.	puentę, punkt kulminacyjny; wyjaśnia ich funkcje, – prezentuje wg własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, – określa problematykę utworu oraz prezentuje ją w twórczy sposób, – z uwzględnieniem zasobów interaktywnych i nowych technologii, -prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze; w tym w formie interaktywnej, -samodzielnie dokonuje analizy, selekcji informacji oraz interpretacji utworu, odwołując się do własnych przemyśleń.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE gramatyka (części mowy)

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
– rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki, – zna pojęcia czasownika dokonanego i niedokonanego, – wie, że czasowniki mogą występować w stronie czynnej i biernej, – wie, że da się przekształcać czasownik ze strony czynnej na bierną i na odwrot, – przy pomocy nauczyciela wskazuje czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, – wymienia z pomocą nauczyciela przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – wyjaśnia, czym są rzeczowniki osobliwe, – rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane, – rozpoznaje stronę czynną i bierną czasownika, – wie, jakie czasowniki są przechodnie, a jakie nieprzechodnie, – podaje przykłady przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, – wskazuje w zdaniu partykuły i wykrzykniki, – rozpoznaje zaimki w zdaniu, – zna różne rodzaje zaimków,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – poprawnie odmienia w różnych przypadkach rzeczowniki o nietypowej fleksji, – wskazuje przykłady rzeczowników osobliwych, – wyjaśnia, czym się cechują czasowniki dokonane i niedokonane, – przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie, – używa przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, we właściwym kontekście, – określa funkcję zaimków.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – analizuje teksty i dostrzega w nich rzeczowniki o nietypowej odmianie, – tworzy z czasowników przechodnich formy strony biernej, – podaje przykłady czasowników nieprzechodnich, – rozróżnia różne typy partykuł (np. wzmacniające, przeczące, pytające) i omawia ich funkcję, – tworzy zdania z różnymi typami zaimków,	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – bezbłędnie stosuje formy rzeczowników osobliwych, – rozpoznaje i prawidłowo stosuje aspekt czasownika, – świadomie i poprawnie stosuje przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują, – pisze teksty, w których odpowiednio dobiera i modyfikuje zaimki, aby uzyskać określony efekt komunikacyjny.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE gramatyka (składnia)

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
– nazywa podstawowe części zdania: podmiot i orzeczenie; wie, na jakie pytanie odpowiadają, – rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone, – z pomocą nauczyciela potrafi przekształcić zdanie złożone w pojedyncze.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – wymienia wszystkie części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik) i określa ich funkcje, – wskazuje w podanym zdaniu orzeczenie i podmiot, przydawkę, dopełnienie i okolicznik, – odróżnia orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego, – rozpoznaje zdania bezpodmiotowe, – rozpoznaje zdania pojedyncze i zdania złożone oraz ich podstawowe rodzaje, – przekształca zdania złożone na pojedyncze i odwrotnie.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – wskazuje wszystkie części zdania oraz określa ich funkcję, – wskazuje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym, – rozpoznaje różne rodzaje podmiotu, – odróżnia zdania współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - analizuje zdania pod kątem ich budowy i funkcji części zdania, – analizuje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - tworzy własne teksty, świadomie używając różnych części zdania i budując logiczne struktury.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
– zna podstawowe zasady ortografii, – stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik, przecinek w wypowiedziach pisemnych, – zna nazwy: cudzysłów, dwukropek, średnik, nawias.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – stosuje podstawowe zasady ortograficzne w praktyce, – stosuje cudzysłów i dwukropek.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – poprawnie używa znaków interpunkcyjnych i rozumie ich funkcje.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - dostrzega i analizuje własne błędy, – świadomie używa interpunkcji w zdaniach złożonych i rozumie ich wpływ na cały tekst.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym, – tworzy poprawne i przemyślane konstrukcje składniowe, w których interpunkcja wspiera jasność i logikę tekstu.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
– rozpoznaje podstawowe formy wypowiedzi (opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym), – z pomocą nauczyciela pisze wskazane wyżej formy wypowiedzi,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - pisze poznane formy wypowiedzi na podstawie wzoru, - wymienia zasady zapisywania dialogu, – wskazuje tezę i argumenty, – podejmuje próby włączenia opisu i dialogu do opowiadania,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – komponuje logiczną, poprawną i uporządkowaną wypowiedź, – zapisuje dialog, - tworzy dalsze losy bohatera, komponuje wypowiedzi ustne/pisemne na podstawie ilustracji, – rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji,	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – pisze spójną wypowiedź, -stosuje różne rodzaje argumentów w swoich wypowiedziach, -ilustruje swoje argumenty przykładami, -rozumie rolę akapitów.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – samodzielnie i bezbłędnie pisze spójne, bogate treściowo i językowo różne formy wypowiedzi, – dokonuje korekty własnych błędów.

SAMOKSZTAŁCENIE

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ:				
-czyta cicho i głośno tekst ze zrozumieniem; uwzględnia znaki interpunkcyjne, -recytuje wiersz, korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, internet, zasoby biblioteki), - z pomocą nauczyciela poznaje życie kulturalne regionu, - podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu .	<u>-spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – stosuje właściwą intonację w trakcie czytania, - wygłasza z pamięci wiersz z zachowaniem odpowiedniej intonacji, - wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu zainteresowań,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> -czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację, -wygłasza z pamięci wiersz odpowiednią dykcją, -selekcjonuje pozyskane informacje, -wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem, -porównuje uzyskane informacje z internetu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> -wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnymi z następstwem pauz; -gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji -wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu, -weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> -tworzy projekty związane z regionem, -przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu , -opisuje źródła internetowe, – samodzielnie analizuje uzyskaną wiedzę i umiejętności; wykorzystuje ją do rozwijania zainteresowań związanych z przedmiotem, -samodzielnie formułuje własne oceny dotyczące poznawanych kwestii.